

PAIKUSE ALEVI METSADE ARUTELU KOKKUVÕTE

Kohtumise aeg: 5. september 2023 kell 18.00 – 19.30

Kohtumise koht: RMK Paikuse kontori ees, Paikuse ümbruse riigimetsas

Arutelu juhib Vändra metsaülem Aliis Kevvai, kokkuvõtet koostab kaasamise spetsialist Susanna Kuusik.

Tutvustus

Metsaülem Aliis Kevvai selgitab, et kohtumine on kokku kutsutud, et üheskoos arutada Paikuse metsade tuleviku üle. RMK soovib koostada Paikuse metsade kohta järgmiseks 10 aastaks plaani. Hetkel RMK-l raieplaani ei ole. Metsaülem tahab kuulata kohalikku kogukonda ja teada, mil viisil ja millist metsaosa kasutatakse.

Metsaülem teeb tutvustusringi osalevatest RMK töötajatest: kaasamise spetsialist Susanna Kuusik, varumisjuht Einart Kask, praaker Mando Kadarik, metsakasvatuse juht Priit Kõresaar.

Metsaülem palub osalejatel end tutvustada ja rääkida, mil moel on Paikuse metsad neile olulised ning kus liigutakse.

Arutelul osalejad tutvustavad end ja oma kokkupuudet piirkonnaga.

Metsaülem selgitab, et kõrgendatud avaliku huviga ala määrati koos kohaliku omavalitsusega – tegemist on asulasisese ja rekreatiivselt kasutatava metsaga, mille metsatöid kogukonnaga arutatakse.

Metsaülem teeb ülevaate metsast, mille moodustavad justkui kolm lahustükki:

- 1) Kooli vastas 2019. aastal aegjärgse raiega ala, kuhu istutati kuused. Metsa hõrendati, et noortel puudel oleks valgust ja toitainetingimused. Hiljem on sellel alal tehtud sanitarraiet. RMK hinnangul selles metsaosas töid plaanida ei ole vaja.
- 2) RMK kontorist Pärnu pool olev männik, mida hõrendati aegjärgse raiega samuti 2019. aastal. Osaliselt tehti selles metsaosas lageraiet. Kõikidel raiealadel on igal aastal tehtud noore metsa hooldustöid. Oleme hinnanud, et metsa juurdekasv on jäänud väiksemaks ja oleks vaja parandada noortele puudele kasvamiseks tingimusi ja teha aegjärgse teine järk, millega raiutakse tihedamates kohtades mets hõredamaks. Jõepoolses küljes on vääriselupaigad ehk metsa majandamisest välja jäävad alad.
- 3) Vana metsaosa teisel pool Pärnu-Tori maanteed. Selle ala keskel on vääriselupaik, kus raie on keelatud. Seal on võimalik teha samamoodi metsa hõrendamist või väikseid häile või natuke mõlemat. Meie seisukohalt lageraiet antud metsas ei ole vaja teha.

Arutelu

Esmalt toimub arutelu Paikuse kontorist Pärnu poole jäävas hõrendatud männikus.

Metsaülem teeb ettepaneku vabas vormis aruteluks ja küsib kohalikelt mõtteid, arvamusi või ettepanekuid, mis on tekkinud.

Raivo Endrekson leiab, et seda ala ei peaks majandama aegjärgse raiega, vaid püsimeetsana. Ta leiab, et ala on suur-ulukitele oluline rohekoridor, mis Rail Baltica ehitusega piirkonnas muutub. Ta ei ole vastu ohtlike puude raiele. Metsa hõrendamine viib tormiheiteni. Sellisel mullal on aegjärgne raie väga töömahukas, et ala võsast välja raiuda.

Metsaülem vastab, et metsahoolduse tase sellel alal on kõrgem ja seda saame kogukonnaga läbi rääkida.

Raivo Endrekson tõstatab küsimuse, kas järgmine raie ei kahjusta olemasolevat kultuuri. Suured männid seisavad veel 150 aastat.

Metsakasvatusjuht leiab, et eesmärk on tagasi saada samasugune männik ja mõelda tulevikule.

Metsaülem nõustub, et kui hooldustöid ei tee, siis tuleb alale lehtpuu. Ta tõstatab küsimuse, kas kohalikud tahavad tulevikus alal näha mändi.

Metsakasvatusjuht selgitab, et eesmärk on sujuv üleminek. Mõte ei ole suured männid täielikult raiuda, vaid anda kasvuruumi väikestele mändidele, mis teise puu all ei kasva. Kooli vastas kuuskedel pole vaja teist raiejärku. Siin alal jääb erivanuseline, mitmerindelise mets. Ta toob näite vanast Surju metskonnast ja Jõulumäe ümbruse metsadest, mida on majandatud sarnaselt järkjärguliste raietega.

Kristi Rull-Schwede leiab, et võrreldes varasemaga on loomi väheks jäänud.

Talle oponeerivad osalejad Toominga tänavalt, kes leiavad, et loomad pole kadunud ja nimetavad näiteks kitsesid ja jäneseid, keda alal liigub.

Metsaülem pakub välja, et hõrendatud männiku alal, kuhu on istutatud noored männid, võiks jätta raiumata tee-äärse osa, mis on 2019. aastal samuti tihedam jäetud. Ta küsib, kuidas rahvas suhtuks, kui selle metsaosas raiuda 1/3 puudest välja – kuna ala on juba praegu erineva suurte puude tihedusega, siis oleks tegemist üksikute puude raiumisega üle terve ala.

Karmen Reinumäe küsib, kas looduslikult ei tule.

Talle vastatakse, et mänd vajab rohkem valgust.

Metsaülem selgitab veel, et tormikahjustuste oht on ennekõike pärast raiet, edasi oht väheneb, sest puud kohastuvad ja muutuvad tormikindlamaks.

Toomas Kivisto: Viimati kukkus puu kaks aastat tagasi.

Aivo Rabbi tõstatab jõe-äärsete ohtlike puude teema.

Metsaülem selgitab, et jõe äärne ala on enamuses vääriselupaik, kus puude raie on üldjuhul keelatud. Vääriselupaik on ala, kus on ohustatud, ohualtid või kitsalt kohastunud liigid ja see on range kaitse all.

Aivo Rabbi ei ole rahul, et ohtlike puudega ei saa tegeleda jõe äärsel alal.

Varumisjuht ütleb, et nende poole on korduvalt pöördutud antud murega ja me oleme juba kahel korral küsinud luba Keskkonnaametist ning luba ei ole saadud.

Metsaülem leiab, et võiks uuesti pöörduda Keskkonnaameti poole.

Heiki Olviste kritiseerib, et piirangud on nii jäigad ja talupojamõistus sellisel teemal ei kehti.

Kohaliku omavalitsuse esindaja teeb ettepaneku koos Keskkonnaametiga kohtuda ja teemat arutada.

Metsaülem nõustub ja lepatakse kokku, et suheldakse Keskkonnaametiga ühiselt.

Kohalikud küsivad, mis tehnikaga on plaanis töid teha.

Metsaülem ütleb, et seda võiks samuti tänasel koosolekul arutada. Varumisjuht ja metsaülem selgitavad, et harvesteri eeliseks on lai ulatus ja võimalus puu suunda rohkem valida, koristada kuni

80% ulatuses raiejäätmed. Harvesteri miinuseks on see, et tüve lohistamisel võivad noored puud viga saada. Käsimeestega jäetakse oksad ülepinnaliselt. Nenditakse, et nii suurte puude puhul ei aita väikesest harvendusraie tehnikast, sest väiksem tehnika ei saa nii jämedate puudega hakkama. Igasuguselt töid plaanides toimuks väljavedu masinaga.

Margus Kukk kiidab tehtud lageraiet, tänu millele tuli tema kinnistule rohkem valgust.

Heiki Olviste leiab, et lageraie rohkemate säilikpuudega on parem, sest siis ei pea arutama sellise häiringu üle nagu aegjärgsega praegu.

Karmen Reinumäe küsib, millal oleks vaja teha mets hõredamaks.

Varumisjuht: Järgmisel või ülejärgmisel aastal.

Toomas Kivisto leiab, et 1/3 välja raiudes jääb mets liiga hõre.

Varumisjuht selgitab, et välja raiutakse ainult tihedamates kohtades.

Metsaülem lisab, et ülepinnalist hõrendamist ei tule, tuleb ala hõrendamine üksikpuudena tihedamates kohtades.

Metsaülem küsib, kas aegjärgse raie (metsa hõredamaks raiumise) kohta on veel arvamusi. Kohaletulnud kohtumisel täiendavaid ettepanekuid ei tee.

Koosolekul osalejad küsivad, mida tehakse teisel pool maanteed.

Tehakse ettepanek teisel pool mitte teha metsa hõrendamist, vaid pigem väikseid häile või veerge. Niimoodi ei ole vaja tulla teistkordselt suuri puid eemaldama, kui noored taimed juba kasvavad. Samuti piirneks väiksed häilud vana metsaga, mille alt alusmetsa ei raiutaks ning müra ei suureneks.

Metsaülem nõustub, et saaks teha väikeseid häile, mitte kogu metsaosas, aga mingis osas, et alustada metsa uuendamist. Niimoodi toimuks metsa uuendamine järk järgult, mets oleks mitmekesine ja muutus ei oleks järsk.

Küsitakse, kui keskel on vääriselupaik, siis kas on mõtet väikeste sutsude kaupa raiuda.

Metsaülema hinnangul annaks see võimaluse juba mingis osas metsa uuendada ja nii vältida olukorda, et kogu metsa sanitaarne seisund nõuab suuremat lagedaks raiumist.

Arutletakse müra üle ning nenditakse kokkuvõttes, et alusmets hoiab kõige enam müra.

Arutatakse metsas olevate radade ja nende seisukorra üle. Toomas Kivisto teeb ettepaneku hoida põline ajalooline tee hoolduses.

Metsaülem selgitab, et selliste radade hooldusega RMK üldiselt ei tegele. Praegu oleme valmis raja serva puhtaks tegema.

Marika Valter: Kas on võimalik metsatee ette panna suured kivid, mis takistaksid autode sõitmist?

Metsaülem nendib, et seda ei saa hetkel lubada, see teema vajab kaalumist. Keelumärgi panemine on suurema tõenäosusega võimalik.

Avaldatakse soovi minna üle maantee metsa vaatama.

Liigutakse üle Pärnu-Tori maantee teisele poole teed, vanasse metsa

Metsakasvatusjuht juhib tähelepanu, et ühtegi noort mändi suurte puude all ei ole.

Raivo Endrekson leiab, et kui inimene ei sekku, siis ei juhtu metsaga midagi.

Arutletakse vääriselupaiga asukoha üle antud metsaosas.

Arutletakse häilude suuruse üle, häilu läbimõõt võiks olla puu kõrgus.

Karmen Reinumäe ja Marika Valter leiavad, et RMK teab, mil moel metsi majandada, aga kohalike jaoks on oluline, et selles metsaosas, ei hakataks korrusmaju arendama.

Metsaülem selgitab, et RMK elamuarendust ei tee.

Omaavalitsuse esindajad selgitavad, et ka üldplaneeringuga ei ole sellele alale elamuarendused lubatud.

Toomas Kivisto leiab samuti, et Paikuse valla metsade täis ehitamine ei ole olnud hea praktika.

Heiki Olviste leiab, et säilikpuudega veerraie võiks siin metsas olla sobilik.

Kohalikud täiendavad, et põhja-lõuna suunaline veerg oleks mõistlik.

Raivo Endrekson toob näite Sillaküla teeotsast, kus pärast ehitust oli tormiheidet. Tegemist on kohaliku virgestusmetsaga ja raiet tehes tekitate omale ise peavalu.

RMK esindajad selgitavad, et Sillaküla teeotsa raie avaski suuna tuultele ning seetõttu tekkis ka tormiheidet.

Arutelu KAH alade hoolduste teemal ja häilude planeerimise üle. Nenditakse, et häilusid plaanides tuleb arvestada valdavate tuulesuundadega ja arutletakse, et seetõttu ei oleks mõistlik ka häile teha vahetult tee serva.

Toomas Kivisto: Siin oli häiludest juttu, kui kaugemale häilud tuleksid?

Metsaülem selgitab, et see raieplaan ei ole paigas ja sellised asjaolud tuleb plaani koostades läbi arutada.

Toomas Kivisto leiab, et tähtis on alles ja puhastatuna hoida põlised teed.

Metsaülem selgitab, et tööde käigus radu ei hävitata ning kui teed peaksid saama kahjustatud, siis taastatakse need esimesel võimalusel.

Kokkuvõtte

Kaasamise spetsialist teeb kokkuvõtte kõlanud ettepanekutest:

1. Majandada püsimetsa võtetega, et jätta liikumiskoridor mh suurulukitele.
2. Lepiti kokku, et RMK ja KOV suhtlevad ühiselt Keskkonnaametiga seoses vääriselupaigas olevate ohtlike puudega.
3. Säilitada ajaloolised teed ja rajad.
4. Puhastada ajaloolised teed ja rajad.
5. Tõkestada autodega liikumine jõeäärsel rajal.
6. Mitte teha metsa elamuarendust.
7. Teha vanas metsas veerraie, säilikpuudega või häilraie.
8. Arvestada raiet plaanides tuulesuundadega.

Metsaülem võtab kokku, et koosolekul kõlanud mõtete alusel koostatakse detailne metsatööde plaan, kus on juures selgitused. Seejärel saadame projekti avalikustamisele. Metsaülem lisab, et metsatööde plaani arutletakse veel osavallakogus.

Lepitakse kokku, et kohalikud kirjutavad ise metsaülemale, kui on kohalikel huvi metsatööde plaani projekti tutvustavaks koosolekuks. Ettepanekuid saab esitada kuni 12. september vandra@rmk.ee

Ajakirjanik Annika Auväärt küsib, millal häilusid hakatakse tegema.

Metsaülem selgitab, et seda tuleb alles plaani tehes arutada, kas plaanida samal ajal teisel pool teed oleva metsa hõrendamisega teisel pool teed või muul ajal.

Praaker selgitab, et töödeks on vaja miinuskraade ja mahasõitu ehitada.

Otsustatakse lisada mahasõidu kirjeldus kavale.